

Yttrande över Effektivare tillsyn över diskrimineringslagen - aktiva åtgärder och det skollagsreglerade området, SOU 2020:79

Lärarnas Riksförbund har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerad remiss.

Övergripande synpunkter

Lärarnas Riksförbund delar utredningen slutsats att myndighetsföreskrifter skulle förtydliga och förenkla det aktiva åtgärdsarbetet.

Förbundet ser positivt på att kraven på samverkan mellan myndigheterna, liksom myndigheternas dialog med arbetsmarkandens parter och andra berörda aktörer, stärks. Något som inte bara kan öka förutsättningarna för att lösa tolknings- och samordningsproblem på myndighetsnivå utan även underlätta och snabba på förankringen av föreskrifter och vägledningar. Förbundet ställer sig också generellt positiv till att skolmyndigheterna utövar tillsynen över skolan när det är möjligt.

Förbundet ser stora fördelar med att samordna de olika regelverken och att följa det väl inarbetade systematiska arbetsmiljöarbetet som grundprincip även för det aktiva åtgärdsarbetet. En ökad enkelhet vad gäller *hur* arbetet ska bedrivas kan ge högre kvalitet på innehållet. Ett samordnat arbete kan underlätta och ge synergieffekter

Med detta sagt får Lärarnas Riksförbund framhålla att förbundet anser att det aktiva åtgärdsarbetet och annat arbete i skolan som syftar till att skapa en god social skol- och arbetsmiljö för elever och skydda dem mot kränkande behandling, trakasserier, hot och våld, som utgångspunkt ska omfatta alla relationer som berör eleverna i skolan. Arbetet bör alltså även avse elevernas agerande i förhållande till alla människor, barn som vuxna, i skolan.

Förbundet välkomnar särskilt nedan angivna förslag. Dessa förslag tillstyrks i sin helhet.

Lärarnas Riksförbunds synpunkter på utredningens förslag

Lärarnas Riksförbund tillstyrker:

Arbetslivsområdet

- Att Diskrimineringsombudsmannen (DO) ges rätt att utfärda föreskrifter och anvisningar.
- Att ett föreskriftsråd med ledamöter från bland annat arbetsmarknadens parter inrättas.
- Att DO åläggs att samarbeta med arbetsmarknadens parter.
- Att centrala arbetstagarorganisationer ges förstahandsrätt att vända sig till Nämnden mot diskriminering.
- Att DO och Arbetsmiljöverket åläggs att samverka vad gäller aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen och systematiskt arbetsmiljöarbete enligt arbetsmiljölagen.
- Att införandet av likabehandlingsombud ska övervägas.

Skollagsreglerat området

- Att reglerna om aktiva åtgärder mot kränkande behandling samordnas.
- Att Skolverket ska ansvara för att utarbeta föreskrifter för arbetet med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen och skollagen i samverkan med DO och Skolinspektionen.

Förbundet tillsstyrker även att tillsynen och talerätt enligt diskrimineringslagen överflyttas till Skolinspektionen. Förbundet vill dock i detta sammanhang påpeka att det inom lärarkåren finns en kritik mot hur Skolinspektionen sedan tidigare bedrivit tillsyn och använt sin talerätt i ärenden gällande kränkningar i skolan, något som till del också kommer till uttryck som krav på förändrade tillsynsmetoder för skolans område. Detta är frågor som måste hanteras i en översyn av skolans styrning, myndighetsstruktur och huvudmannaskap.

Det är viktigt för förbundet att framhålla att förslaget precis som utredningen själv konstaterat (s. 69-70) inte på något avgörande sätt, kommer kunna påverka utvecklingen i riktning mot en skolmiljö fri från kränkningar och diskriminering. Det som krävs är inte en utökad tillsyn. Det är inte heller tillräckligt eller ens avgörande att regleverket avseende aktiva åtgärder synkromiseras och förtydligas. Det helt överskuggande behovet är personella resurser och konkret myndighetsstöd i enskilda fall. Utan en sådan utveckling är och förblir det en övermäktig uppgift för det allra största flertalet av Sveriges lärare att följa lagstiftarens intentioner i alla de enskilda fall och i den utsträckning som skulle behövas.

I annat fall riskerar förslaget om det genomförs riskera att skicka en signal till Sveriges lärarkår att deras professionella röst inte hörs.

Förbundet avstår från att lämna synpunkter vad gäller utredningens övriga förslag.

Stockholm 12 april 2021

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Åsa Fahlén
Förbundsordförande

Karin Ernfors
Förbundsjurist